

XXIII. Savaria országos történelem verseny

A verseny meghirdetője: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ

A verseny célja: A verseny célja, hogy a tehetséges diákok számára lehetőséget biztosítson egyes történelmi korszakokban való elmélyülésre, a képességek újszerű fejlesztésére. Ezek közül is kiemelt szerepet szán a források használatának, a források segítségével ismeretek szerzésének, a szaknyelv helyes használatának, a térben és időben való tájékozódás képességeinek, a kommunikációs képességek fejlesztésének, a problémamegoldó és kritikai gondolkodás kialakításának. A verseny különösen fontos feladatának tekinti a nemzeti és európai identitástudat elmélyítésének segítését. Mindehhez figyelembe veszi a tanulók életkori sajátosságait.

A verseny kategóriái iskolaszintek szerint:

I. kategória: 9. évfolyamos tanulók és a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulói, akik ebben a tanévben a 9. évfolyam tananyagát tanulják

II. kategória: 10. évfolyamos tanulók, ideértve a nyelvi előkészítő évfolyamok tanulóit is, akik ebben a tanévben a 10. évfolyam tananyagát tanulják

A 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok 9. és 10. évfolyamos tanulói abban a kategóriában versenyezhetnek, amelynek anyagát az adott évben vagy korábban tanulták.

A jelentkezés és a részvétel feltételei: A versenyre jelentkezhet a történelem iránt érdeklődő valamennyi 9-10. évfolyamos tanuló. A nyelvi előkészítő osztályba járó tanulók is nevezhetnek a versenyre, amennyiben az adott évben a 9. (I. kategória) vagy a 10. évfolyam (II. kategória) tananyagát tanulják.

A versenyen való részvétel kizáró okai: Azt a versenyzőt, aki a versenyszabályzatot megsértette vagy szabálytalanságot követett el (pl. meg nem engedett segédeszközök használata, stb.), a versenyből ki kell zárni. A verseny lebonyolításában olyan személy nem vehet részt, akinél az országos szervező összeférhetetlenséget vagy szabálytalanságot állapít meg. Nem indíthat versenyzőt olyan személy, aki az országos versenybizottság tagja.

A jogorvoslat menete: Az iskolai fordulóval kapcsolatos szabálysértések kivizsgálása és a jogorvoslat az illetékes iskola igazgatójának hatáskörében történik. A megyei fordulóval kapcsolatos jogorvoslati kérdésekben az országos versenybizottsághoz lehet fordulni.

A verseny témája, ismeretanyaga, felkészüléshez felhasználható irodalom:

I. kategória: Egyetemes történelem az ókortól 1492-ig; A magyarság története a kezdetektől 1437-ig

A feladatok az adott forduló időtartamára vonatkoznak. A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9. évfolyamra vonatkozó követelményei alkotják az írásbeli feladatok alapját, de a kerettantervi témakörök témái, altémái és lexikai elemei bővülnek a megadott

szakirodalom, tankönyvek anyagai alapján. A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Az ókor

Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

Kerettantervi témakörök: Civilizáció és államszervezet az ókorban; Vallások az ókorban; Hódító birodalmak

2. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem)

Kerettantervi témakörök: Az 1. forduló témakörei; A középkori Európa

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

b) Dr. Szabolcs Ottó–Dr. Veresegyházi Béla (1999): *Rajzos vázlatok a történelem tanításához. (Rajzok, térképek, táblázatok, diagramok). – Ókor fejezet. Korona Kiadó, Budapest. 15-37. pp.*

c) Herber–Martos–Moss–Tisza (1993): *Történelem 1. (A kezdetektől i. e. 500-ig). Petőfi Nyomda Rt., Kecskemét. Bevezető fejezet. 5-37. pp.*

3. forduló: Ókor és középkor (egyetemes történelem); A magyarság története a kezdetektől 1437-ig

Kerettantervi témakörök: Az 1-2. forduló témakörei; A magyar nép eredete és az Árpád-kor; A középkori Magyar Királyság fénykora (1437-ig)

a) Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok és az 1-2. forduló témakörei, szakirodalma

b) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 3. (1000-tól 1500-ig). Reáltanoda Alapítvány, Budapest. Szent István uralkodása és Az Oszmán Birodalom fejezetek. 149-157. pp.; 266-273. pp.*

d) szerk. Véber Franciska (2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 10. rész – Nagy Lajos Birodalma. FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba. URL: <https://youtu.be/GsyZRtWnsq4> (2021. 06. 04.)*

Az írásbeli és a szóbeli döntő is tartalmaz magyar és egyetemes történelmi feladatokat.

II. kategória: Egyetemes történelem a Kr.e. V. századtól 1830-ig; A magyarság története a kezdetektől 1844-ig

A feladatok az adott forduló időtartamára vonatkoznak. A 4 évfolyamos gimnáziumi kerettanterv 9-10. évfolyamra vonatkozó követelményei alkotják az írásbeli feladatok

alapját, de a kerettantervi témakörök témái, altémái és lexikai elemei bővülnek a megadott szakirodalom, tankönyvek anyagai alapján. A szóbeli döntőben a felkészülés során használható az érettségi vizsgán engedélyezett középiskolai történelmi atlasz.

1. forduló: Kr.e. V. századtól 1301-ig

Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok

Kerettantervi témakörök: A görög civilizáció, Az athéni demokrácia, A római civilizáció, A római köztársaság, Vallások az ókorban, A középkori Európa, A magyar nép eredete és az Árpád-kor

2. forduló: X. századtól 1690-ig

Kerettantervi témakörök: A középkori Európa, Az Árpád-kor, A középkori Magyar Királyság fénykora, A kora újkor, A török hódoltság kora Magyarországon

- a) *Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok*
- b) szerk. Véber Franciska (2009): *Magyarország története ismeretterjesztő filmsorozat 12. rész –Zsigmond magyar király és német-római császár. FilmArt Filmstúdió és Magyar Televízió, rendező: M. Nagy Richárd, Varga Zs. Csaba*
<https://www.youtube.com/watch?v=oiH3RADqfx8> (2021.06.04.)
- c) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 4. (1500-tól 1789-ig). Reáltanoda Alapítvány, Budapest. Magyarország a 17. században. pp. 195-233.*
- d) Oborni Teréz: *A vallási béke szigete (A reformáció szerepe az erdélyi államszervezésben) = Rubicon 28. évf. 12. sz. (2017. december) pp. 46-49.*
http://epa.oszk.hu/03100/03122/00020/pdf/EPA03122_rubicon_2017_12_046-049.pdf

3. forduló: 1000 – 1844.

Írásbeli: egyetemes és magyar történelem

Szóbeli: magyar történelem 1301-1844.

Kerettantervi témakörök: A középkori Magyar Királyság fénykora, A kora újkor, A török hódoltság kora Magyarország, A felvilágosodás kora, Magyarország a 18. században, A reformkor (1844-ig)

- a) *Az érvényben lévő tankönyvek, történelmi atlaszok*
- b) Herber–Martos–Moss–Tisza (2005): *Történelem 4. (1500-tól 1789-ig). Reáltanoda Alapítvány, Budapest. Magyarország a 18. században. pp. 309-332.*
- c) Dienes Dénes: *Reformáció a hétköznapokban = Rubicon 28. évf. 12. sz. (2017. december) pp. 32-35.*
http://epa.oszk.hu/03100/03122/00020/pdf/EPA03122_rubicon_2017_12_032-035.pdf
- d) Fónagy Zoltán: *Wesselényi Miklós (1796-1850). Nagy képes millenniumi arcképcsarnok. Rubicon- Aquila könyvek. Budapest.1999. (szerkesztő: Rácz Árpád) pp. 179-181. (megjegyzés: az életrajz teljes ismerete)*

A nevezés módja, határideje (levélcím, e-mail cím): A versenyre az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületen kell nevezni a várható iskolai induló létszám és a nevező iskola elektronikus címe megjelölésével **2021. november 10-ig** az alábbi linken:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdpLBhPOvdwIsXsdE70NNbf7dPB2ED3v74S4uth0VOrIleJA/viewform>

Nevezési díj: nincs

Fordulók (időpontok, helyszínek, a fordulók feladatainak rövid ismertetése):

1. forduló: **2022. január 6. 14.00-16.00 óra** A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK elektronikus úton juttatja el az iskolákhoz legkésőbb a forduló napján 12 óráig. Az iskolák a feladatlapot a tanulólétszámnak megfelelően sokszorosítják. A forduló feladatlapját a hozzá tartozó útmutató alapján a szaktanár értékeli. Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba, akinek az adatait az ELTE SRPSZKK által megadott elektronikus felületre kell felölteni 2022. január 14-ig.
2. forduló: **2022. február 8. 14.00-16.00 óra** A fordulót a versenyzők a saját iskolájukban teljesítik. A forduló anyagát az ELTE SRPSZKK juttatja el a helyszínre. A megírt dolgozatokat legkésőbb a verseny másnapján postázni kell az országos szervező címére. A megyei forduló dolgozatait az országos versenybizottság által felkért szakértők javítják ki.
3. forduló: **2022. április 22-23.** Az országos döntőn a megyei fordulókban az országos összesítés után a legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt, akiket közvetlenül az ELTE SRPSZKK értesít.

A továbbjutás feltétele, módja az egyes fordulókból: Az iskolai fordulóban legalább 70%-os teljesítményt elérő tanuló jut be a megyei/fővárosi fordulóba.

Az országos döntőn kategóriánként a megyei fordulókban legjobb teljesítményt nyújtó 15-15 tanuló vehet részt.

Az eredmények közzétételének módja: A megyei fordulók és az országos döntő eredményeit az ELTE SRPSZKK honlapján teszi közzé: www.srpszkk.hu

Díjazás: Az országos döntőn résztvevő versenyzők emléklapban, könyv-, és tárgyjutalomban részesülnek.

A szervezők elérhetősége: Eötvös Loránd Tudományegyetem Savaria Regionális Pedagógiai Szolgáltató és Kutató Központ, Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4. Tel.: 94/504-495; e-mail: fejleszt@srpszkk.elte.hu